

Skydd av träd vid grävarbeten

Utfärdat av:
Samhällsbyggnadsförvaltningen
Parkavdelningen

Dokumenttyp:
Regler

Dokument-ID:
14897

Version:
2

Godkänt av:
Patrik Karlsson

Publiceringsdatum:
2022-11-30

Revideras:
2026-11-29

Syfte

Att bevara och skydda vegetation är att hjälpa till att uppfylla målet i *Kommunvision 2040 Ett samhälle som växer i takt med sina naturtillgångar*.

Förutom att behålla en attraktiv stadsmiljö och värna om ett kulturhistoriskt arv, bidrar trädens gröna volymer till att mildra effekten av klimatpåverkan. De renar luft, ger skugga, dämpar vind, minskar upplevelsen av buller och minskar värmestrålningen. De är även värdväxter för en mängd olika arter. Trädens värden måste beaktas i all planering.

Reglerna omfattar

All byggnation, ledningsdragnings och schaktning inom Tranås kommun där kommunen är ägare till träd inom eller i direkt närhet av arbetsområdet.

Trädskyddsområde

För varje träd eller trädgrupp ska ett trädskyddsområde skapas.

Inom trädskyddsområdet får ingen kompaktering av jorden eller annan negativ jordpåverkan ske (exempelvis schakt, lagring av material/utrustning, transporter eller uppställning av bodar).

Riktlinjer för trädskyddsområde (se figur 1 nedan):

- *Alt 1:* Om möjligt ska trädskyddsområdet ha en radie på 15 gånger stammens diameter.
- *Alt 2:* Om *Alt 1* inte är möjligt ska trädskyddsområdet sträcka sig från stammen och 2 meter utanför kronans dropplinje. Med dropplinje menas trädkronans yttre grenverk.

Rotsystemet ska skyddas genom att hela trädskyddsområdet avgränsas med barriärer t.ex. byggstaket. Barriärer ska vara av kraftigt material.

Figur 1

Riktlinjer för åtgärder inom trädskyddsområde

Överväg alternativa lösningar för grävarbete nära träd. Kan schakten planeras så att trädskyddsområdet inte påverkas? Väg olika alternativ i det specifika projektet. Om schakt ändå måste ske inom trädskyddsområdet ska först samråd hållas med parkavdelningen gällande arbetsmetod och skyddsåtgärder.

Skydda jord mot kompaktering

Om inhägnad inte är möjlig och trafik behöver gå i närheten av träd **ska** ett tillfälligt markskydd upprättas. Markskyddet ska skydda marken och trädrötterna mot kompaktering och utformas så att belastningen fördelas jämnt över ytan. Exempelvis kan körmattor av plåt eller plast användas eller så kan ett tryckutjämnande lager av bärlagergrus läggas på en fiberduk.

Skydda rötterna

Vid schaktning där det finns rotförekomst ska all schakt utföras så skonsamt som möjligt enligt följande riktlinjer:

Grävteknik och beskärning

- Vid förekomst av mindre mängd finrötter i mindre dimensioner (<3 cm i diameter) kan konventionell grävteknik med grävmaskin användas.
- Kapning av rötter med en diameter större än 30 mm vid ett avstånd på mindre än tre meter från trädstam ska i möjligaste mån undvikas.

- Alla rötter mellan 10-50 mm som berörs av schakten ska omgående beskäras med beskärningssåg eller sekator, större rötter än så bör inte kapas.
- Om rötter med en diameter större än 50 mm, eller om det förekommer en tät rotmatta, ska schaktmetoder som åstadkommer så liten skada som möjligt användas. Ett sätt att undvika att skada grövre rötter är att handgräva runt dem. Mobila vakuum- eller luftdrivna aggregat med tillhörande sugslangar kan också användas.
- Rötter med en diameter större än 50 mm kan i enskilda fall kapas om det sker längre än tre meter från stammen, detta måste ske i samråd med representant från parkavdelningen.

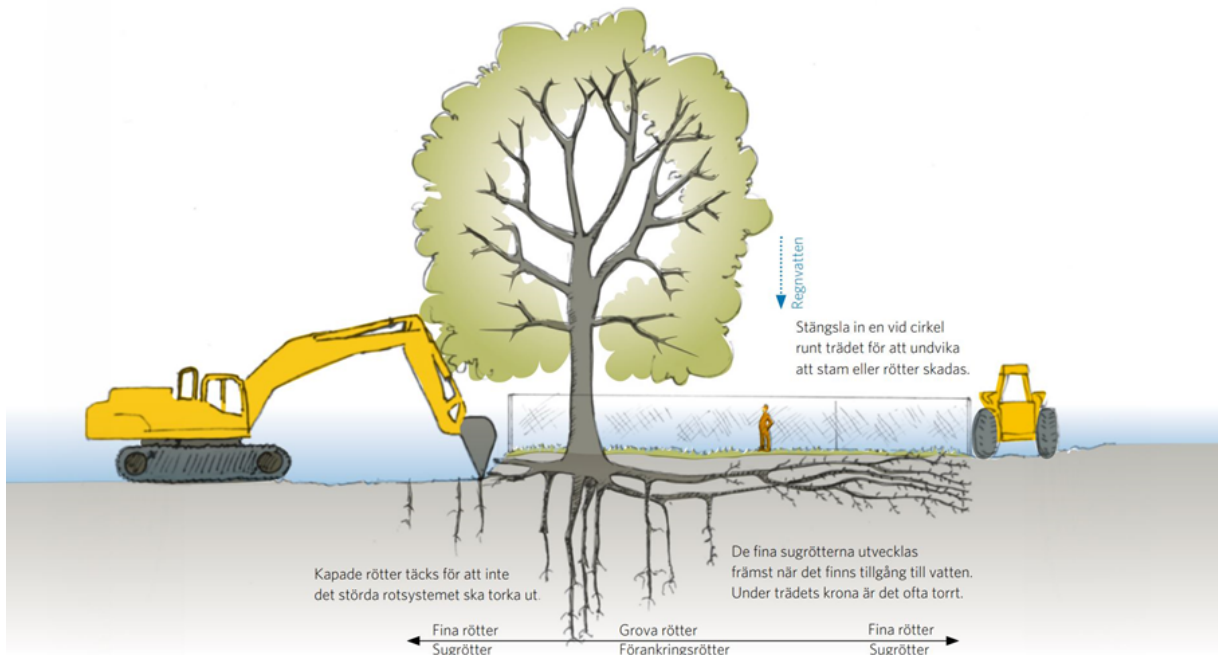
Täck rötter under schaktarbete

- Vid schakt med exponerade rötter där återfyllning inte sker inom ett dygn ska rötterna täckas för att inte utsättas för torka (ljus- eller vindexponeras) eller kyla (frosttorka).
- Vid friläggning av rötter skall rötterna täckas/skuggas med säckväv/fiberväv, presenning, plast eller liknande material. De frilagda rötterna under täckningsmaterialet ska vattnas och sedan hållas fuktiga fram tills att schakten fylls igen, vilket ska ske skyndsamt.
- Vid minusgrader ska skyddet ha en isolerande funktion.
- Täckningsmaterialet ska avlägsnas före återfyllning med för ändamålet lämpligt substrat, vilket ska ske så snart som möjligt.

Skydda stam och grenar

- Inga jordmassor får vid återfyllning av schakt fyllas upp mot trädstam.
- Om trafik behöver gå inom trädskyddsområdet ska trädstammen brädas in. Byggtrafiken begränsas i detta fall till några få stråk i området.

För träd som ligger i och intill arbetsområdet, eller vid transportvägar där det krävs fritt utrymme ovan markytan, ska trädkronorna beskäras eller bindas upp. Detta ska ske i samråd med parkavdelningen.

Figur 2 Illustration trädskyddsområde och rotsystem. Illustration: Karin Sjöberg från publikation Växtlighet i vägmiljö 2011:140, s 79, Trafikverket.

Sammanfattning för att bevara och skydda träden vid grävarbeten

- Rotzonen är trädens livsmiljö, den får inte kompakteras eller på annat sätt skadas så att vatten och syre inte kan ta sig ner till rötterna.
- Lagring av material får ej ske i inom trädets rotzon.
- Tillfälliga transporter, körning eller trafik i rotzonen får endast ske om ett markskydd upprättats i samråd med parkavdelningen.
- Frilagda eller synliga trädrötter ska omedelbart vattnas för att skyddas mot torka, UV-ljus och frostgrader. Vattning utföres kontinuerligt för att bevara fuktigheten under täckmaterialet under hela processen.
- Beskärning av skadade rötter sker med sekator eller dubbeltandad beskärningssåg.
- Om återfyllning av schakt nära träd dröjer ska nödvändiga trädåtgärder ske utan dröjsmål, exempelvis uppförande av vitaliseringsdiken eller återfyllning kring trädrötter.